

2009./48. - november 26. - **Egy, a közelmúltban napvilágot látott tanulmány nyomán évi 3,0–3,5 millió köbméternyi illegális fakitermelésről röppentek fel a hírek, amelyek alaposan felkavarták a szakmai közvéleményt.**

A témához kapcsolódik lapjuk írása (Köddé váló köbméterek – Figyelő, 2009/45. szám), amely a feltételezett problémát összefüggésbe hozza az állami erdészeti társaságok kilencvenes évekbeli megerősödésével. Azt sugallja, hogy az erdőgazdasági vezetők a zavarosban halásznak, és megakadályozzák az átláthatóságra irányuló központi törekvéseket. Igen ám, csak hogy a Regionális Energiagazdasági Kutató Központ (REKK) kérdéses tanulmányának készítői erdészeti szakismeret híján több ponton is súlyosan téves következtetésekre jutottak.

A szóban forgó 3,0–3,5 millió köbméter eltérés a REKK által becsült és a Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal által nyilvántartott fakitermelési adatok között mutatkozik. Az eltérés okát a tanulmány nemes egyszerűséggel az illegálisan kitermelt faanyagban látja, hozzátevé, hogy ezt teljes mértékben a lakosság használja fel tűzifaként. Számításaiban pedig alapadatként használja fel az úgynevezett élőfakészlet és az éves folyónövedék nyilvántartott értékeit. Csak hogy e két fogalom – természetesen – becsült értékeket takar, 10 százalék feletti szükségszerű hibával. Semmiképpen nem alkalmasak arra, hogy azokat – mint egy raktár leltározásánál – a nyitó- és a zárókészlet pontos értékeként, illetve könyvelhető raktári bevételként kezeljük.

Tehát: a számításban az alapadatok lehetséges szórásának mértéke egy nagyságrenddel meghaladhatja a kimutatott eltérés értékét – a feltételezett illegális famennyiség az élőfakészlet 1 százaléka. E számítások eredményét tényként bemutatni felelőtlenség.

Jó néhány más, egyebek között a tűzifafogyasztás 1,5 millió köbméteres, azaz közel 25 százalékos túlbecslését eredményező számítási hiba is hitelteleníti a tanulmányt. Ám a lap cikke által sugalmazott következtetések más értelemben is súlyosak: mintha az „eltűnt fa” haszonélvezői elsősorban az erdőgazdaságok lennének. Ma Magyarországon az erdők felét kezeli az állam, szabályozott formában, ahol a kitermelt faanyaggal tized köbméteres pontossággal kell elszámolni. Az erdőgazdaságok nyilvántartásait könyvvizsgálók hitelesítik, működésüket testületek felügyelik. Ismeretes továbbá, hogy az erdészek a hatóságokkal együttműködve küzdenek az illegális fakitermelések ellen. Az állami erdőben évente százezer köbméternyi illegális fakitermelés ügyében kezdeményeznek szabálysértési vagy büntetőeljárást. Magyarországon Európa legszigorúbb erdőtörvénye van érvényben, Európa legrészletesebb erdészeti adattárára alapozva.

„Nem hitt a saját számításainak Szajkó Gabriella” – olvashatjuk a Figyelő cikkének bevezetőjében. Jól tette. Kár, hogy nem tartott ki a kételkedése mellett. Akkor a tanulmánya is hiteles maradhatott volna. ZÉTÉNYI ZOLTÁN erdőmérnök, újságíró